

KLAR

TIL LÆRING

Hedensted har truffet et valg og går all in

Syv kompetencer er den røde tråd i Hedensted Kommunes bestræbelse på at gøre alle børn og unge i alderen 0-18 år klar til uddannelse og job, når de forlader skolen.

DE 7 KOMPETENCER

Robusthed: Barnet skal lære at håndtere modgang og problemer. At tåle egne og andres følelser.

Automatisering: Øvelse – og succes – gør mester. Giver barnet en tro på at kunne noget selv.

Behovsudsættelse: At kunne udsætte egne behov er nødvendigt for at lære og indgå i en social relation.

Nysgerrighed: En forudsætning for at barnet bliver i stand til at fordybe sig i ukendte emner.

Vedholdenhed: At kunne fastholde koncentrationen og lukke indre og ydre påvirkninger ude.

Selvregulering/-disciplin: At vænne barnet til at holde sig inden for givne rammer og regler.

Gode omgangsformer: Fornuftig og ordentlig kommunikation er grundlaget for læring og fællesskab.

► Hedensted har truffet et valg og går all in

Eva Ager Hansen, cand. pæd.psyk., leder af Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR) i Hedensted Kommune.

"Læring handler om alt det, vi foretager os. Fra det lille nyfødte barn, der finder ud af at mor kommer, hvis det græder til børnehavebarnet, der skal lære at stå i kø og vente på sin tur ved håndvasken og til folkeskoleeleven, der skal lære ikke at give op, selv om regnestykket volder problemer. Men ikke mindst om forældre, der skal indse værdien af at sætte rammer for og stille krav til deres børn."

Sådan lyder meldingen fra Eva Ager Hansen, cand. pæd.psyk. med speciale i børneneuropsykologi og gennem de seneste godt fem år leder af Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR) i Hedensted Kommune. Her har hun sammen med de øvrige kompetencegrupperledere og chefer på børneområdet stået i spidsen for "Klar til Læring", der er baseret på udvikling af syv kompetencer, som alle fra sundhedsplejersker til pædagoger, lærere og skoleledere skal arbejde med. Målet er at ruste børnene – uanset alder – til at indgå i fællesskaber, modtage

læring og til, den dag de forlader folkeskolen, at være klar til uddannelse eller job.

En ambitiøs tilgang, som det har taget knapt et par år med mange møder og involvering af alle faggrupper og forældre at udvikle. Arbejdet med de syv kompetencer er endnu nyt, men Eva Ager Hansen oplever, at man i sundhedsplejen, institutioner og skoler allerede er godt i gang.

Fokus på det enkelte barn

"Ideen til "Klar til Læring" udspringer delvis af den nye folkeskolereform, hvor man er gået fra at fokusere på undervisning til læring, altså det, der foregår inde i elevens hoved. For et er at tilrettelægge en undervisning noget helt andet, hvordan eleven optager det. Det afhænger helt og holdent af de forudsætninger og kompetencer, som eleverne har. Der har tidligere hersket en opfattelse af, at hvis blot man skabte det rigtige læringsmiljø, så skulle det nok gå. Så nyskabelsen ved "Klar til Læring" ligger i, at vi nu fokuserer på, hvilke kompetencer vi skal udvikle hos det enkelte barn. Projektet bygger på en neuro-psykologisk tilgang, som ikke tidligere har haft centralt fokus i pædagogiske sammenhænge," siger Eva Ager Hansen.

Medvirkende var også, at der fra kommunalt hold er defineret nye kerneopgaver for institutions- og skoleområdet, der handler om at gøre de unge klar til uddannelse og job.

"Det betyder, at vi alle skal arbejde sammen mod det samme mål. Det

satte tanker i gang med hensyn til, om vi kunne finde en rød tråd i vores tilgang til alle børn og unge i alderen 0-18 år. Endelig har der gennem de senere år været stadig større fokus på og debat omkring, at børn ikke er tilstrækkelig robuste til at klare dagligdagens udfordringer. Alt sammen fik det os til at gå i tænkeboks og arbejde os frem til de syv kompetencer, som vi mener, er forudsætningen for, at børnene lykkes og er rustede til livet," tilføjer hun.

Børn er mindre robuste

Børn er ifølge PPR-lederen blevet mindre robuste end de var tidligere.

"På et møde med deltagelse af nogle skoleledere, gav flere udtryk for, at det var et stort problem med selvregulering og selvdisciplin i 0-klasse. Det har vi ikke set før. Tidligere var det på mellemtrinnet, vi kunne have problemer med at undervise børn. Men i dag kan vi opleve en gruppe på fem-syv elever per klasse, der ligger under bordet og tuder, når der bliver stillet krav til dem. Men vi har også iagttaget, at børn får stadig sværere ved at koncentrere sig om den samme ting i længere tid ad gangen," lyder det.

Forældrene spiller en uhyre vigtig rolle, hvis "Klar til Læring" skal lykkes.

"Deres rolle er den absolut vigtigste. Forældre vil gøre alt, hvad de kan, for at deres børn bliver klar til læring, og de efterspørger derfor redskaber og konkrete forslag til, hvad de kan gøre. Så det her bygger i allerhøjeste grad på forældreinddragelse og –ansvar.

Robusthed
Automatisering
Behovsudsættelse
Nysgerrighed
Vedholdenhed
Selvregulering/-disciplin
Gode omgangsformer

► Hedensted har truffet et valg og går all in

De syv kompetencer betyder ikke, at vi nu kommer med løftede pegefingre. Men vi peger på det, som vi mener, er de allervigtigste forudsætninger for at børn kan lære noget, og det skal vi sammen arbejde på. Det bliver et fælles sprog, vi får med forældrene. Det er også forældre og personale, der har lavet eksemplerne på klartil-læring.dk. Jeg tror og håber, at det hurtigt bliver kendt, at sådan gør vi i Hedensted Kommune. Man kan faktisk sige, at det er en vigtig del af vores børnepolitik. Kompetencerne er fundamentet for læring, og arbejder vi med det på alle niveauer, så bliver det indarbejdet og en form for rutine at snakke om kompetencerne i forhold til det enkelte barn," siger Eva Ager Hansen.

"Læring og omsorg skal gå hånd i hånd," mener Charlotte Elsborg, pædagog i Børnehuset Tippen i Løsning. Hun ser frem til arbejdet med at udforme handleplaner for begge dele. "Personligt synes jeg, det er meget tilfredsstillende, at vi nu får nogle meget konkrete mål at styre efter. Politikerne ønsker, at der skal være en højere grad af læring i børnehaverne, og det medvirker vi gerne til. Men man må ikke glemme, hvad vi pædagoger primært er her for. Vi skal være den trygge base for børnene," understreger hun og tilføjer:

Konkrete mål at styre efter

Sundhedsplejerske Malene Panduro Christensen og hendes kolleger i sundhedsplejen havde i starten svært ved at finde fodfæste i "Klar til Læring".

"Vi havde det svært med ordet "læring" og syntes, at tilgangen i starten bar præg af at være udtænkt af skolefolk. Kompetencerne var derfor primært formuleret i forhold til børn fra 6-års alderen og op. Derfor var det også vigtigt, at vi tidligt kom med i processen, fordi vi jo er de første, der kommer i berøring med børnene. Det er jo for eksempel svært at tale om behovsudsættelse, når det gælder spædbarnet. Det skal ligesom have opfyldt nogle basale behov, før man kan tale om, at det skal kunne lære at udsætte

"Erfaringen indtil nu er, at det er utrolig vigtigt, at vi får inddraget og engageret forældrene i arbejdet. Det nytter ikke, at vi gør en indsats i institutionen, hvis ikke det bliver fulgt op derhjemme. I de år hvor jeg har arbejdet som pædagog, synes jeg faktisk aldrig, vi har været så skarpe som nu på, hvor det er, vi skal hen med vores indsats."

Robusthed
Automatisering
Behovsudsættelse
Nysgerrighed
Vedholdenhed
Selvregulering/-disciplin
Gode omgangsformer

Sundhedsplejerske Malene Panduro Christensen, Hedensted Kommune

dem. Så vi skulle lige et skridt længere tilbage, end der var tænkt i starten. Det var grunden til, at vi havde svært ved at se os selv i det," siger hun.

Charlotte Elsborg, pædagog i Børnehuset Tippen i Løsning

► Hedensted har truffet et valg og går all in

Skoleleder Anne Bloch Petersen,
Lindved Skole

Fælles platform

Mange børn slår sig på at starte i skole, fordi det pludselig ikke længere er dem, der sætter dagsordenen.

Selvregulering/selvdisciplin er derfor et nøgleord på Lindved Skole i det kommende skoleår.

”Når vi kigger på tests, trivselsundersøgelser og kortlægninger, så er det vores klare indtryk, at det er her, det virkelig batter at sætte ind. Hvis man som elev skal kunne lære noget, så er det afgørende at kunne regulere sig selv - og i forhold til andre. Vi vil inddrage forældrene på møder og i forbindelse med skole-hjem-samtaler med fokus på, hvad det er, forældrene skal være opmærksomme på for at kunne hjælpe børnene på vej til en god skolegang,” siger skoleleder Anne Bloch Petersen.

Mikael H. Madsen, skolebestyrelsesformand
på Korning Skole

”Det vigtigste ved ”Klar til Læring” er, at der bliver skabt en fælles platform, som man kan skabe en positiv dialog omkring børnene på. Det må ikke blive blot endnu et testredskab.”

Det mener Mikael H. Madsen, skolebestyrelsesformand på Korning Skole og far til fire.

”Der har i folkeskolen gennem de senere år været stort fokus på selve læringen. Med ”Klar til Læring” flytter vi det nu til det, der er fundamentet for læring. Og jeg tror, at det skifte kommer på et tidspunkt, hvor der er behov for det. Jeg tror, at vi som forældre spiller en vigtig rolle i forhold til projek-

Robusthed
Automatisering
Behovsudsættelse
Nysgerrighed
Vedholdenhed
Selvregulering/-disciplin
Gode omgangsformer

Hun synes, at ”Klar til Læring” adskiller sig fra andre paradigmer, hun som skoleleder er blevet præsenteret for?

”Vi har ikke tidligere været så tydelige på, hvordan og om hvad vi som fagprofessionelle og forældre skal arbejde sammen. Jeg oplever, at mine kolleger er meget begejstrede for det redskab, som de syv kompetencer udgør. Ifølge lovgivningen skal forældre og skole jo samarbejde, men der står ikke noget om i detaljer, hvad det er, vi skal samarbejde om. Nu er der et konkret værktøj, der gør begge parter i stand til at se, hvad det er, der gør et barn i stand til at klare sig godt i skolen og livet efter, siger hun.

tet. Vi er sandsynligvis langt vigtigere end pædagoger og lærere, når det handler om at skabe det fundament, vi taler om,” tilføjer han.

Mikael H. Madsen ser ikke kompetencerne som endnu et ”rigtigt test-instrument”.

Med til at skabe ro

”Det handler for mig at se ikke om, hvorvidt et barn scorer 1 eller 10 i robusthed. Det handler derimod om at få indkredset, hvad der er vigtigt for det enkelte barn at arbejde med, og hvordan man i et samarbejde kan udvikle kompetencerne. Vægten skal ligge på dialogen,” understreger han.

► Hedensted har truffet et valg og går all in

Eva Ager Hansen forudser, at "Klar til Læring" sikkert af nogen vil blive kritiseret for at være for individorienteret.

"Vi tænker, det er nogle kompetencer, der er afgørende for fællesskabet. De syv kompetencer, vi nu arbejder med, er de, der ud fra en psykologisk vinkel kommer nærmest de vigtigste forudsætninger for at kunne lære. Så vi har truffet et valg og går all in. Det dur ikke, at én skole arbejder med de her

syv kompetencer og en anden med andre. Og vi ved fra den litteratur på området, som vi studerer - og også fra medierne - at det er de her ting, børn i alle aldre har problemer med," siger hun.

Hun er klar over, at det vil tage tid at få alle med på "Klar til Læring"-vognen men tror også på resultater på kort sigt.

Robusthed
Automatisering
Behovsudsættelse
Nysgerrighed
Vedholdenhed
Selvregulering/-disciplin
Gode omgangsformer

Jeg tror, at "Klar til Læring" er med til at skabe ro, og nu håber jeg bare, at pædagoger og lærere kan få lov til at arbejde med kompetencerne i en årrække, hvor der ikke nødvendigvis sættes nye projekter i gang. Det er mit indtryk, at "Klar til Læring" falder godt i tråd med nogle frustrationer, de har haft. Så jeg tænker, at de hilser retningen velkommen. Fordi den giver mening. Det er et sprog og en måde at tænke på, som giver retning i arbejdet med børnene," siger Eva Ager Hansen.

Der er lavet længere interviews med alle de citerede personer i denne artikel. Dem finder du på klartillaering.dk/inspiration